

Vyvěšeno dne: 19. 8. 2026
Svěšeno dne: 2. 9. 2026

Radka Kratochvílová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Via SMS s.r.o.**, IČO: 24720275, se sídlem Spálená 97/29, Praha 1, zast. JUDr. Josefem Aujezdským, advokátem, se sídlem Opletalova 1535/4, Praha 1, proti žalované: **Česká národní banka**, se sídlem Na Příkopě 864/28, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí bankovní rady žalované ze dne 6. 3. 2025, č. j. 2025/026234/CNB/110, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2026, č. j. 9 A 52/2025-45,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobkyně je nebankovním poskytovatelem spotřebitelských úvěrů. V souvislosti s touto činností jí shledala žalovaná vinnou ze spáchání dvou přestupků. Zaprvé v období od 1. 11. 2018 do 12. 4. 2019 nezavedla a neuplatňovala dostatečná pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, čímž porušila § 15 odst. 1 ve spojení s § 15 odst. 2 písm. c) zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 31. 12. 2023 (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), a dopustila se tak přestupku dle § 148 odst. 1 písm. b) téhož zákona. Zadruhé žalobkyně ve stejném období řádně neposoudila úvěruschopnost ve všech z 54 kontrolovaných případů, čímž porušila § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, a dopustila se tak přestupku dle § 154 odst. 1 písm. e) téhož zákona. Za tyto dva přestupky uložila žalovaná žalobkyni pokutu ve výši 3 000 000 Kč. Bankovní rada žalované toto rozhodnutí změnila ohledně aplikované časové verze zákona o spotřebitelském úvěru (tato skutečnost však není předmětem sporu). Ve zbytku rozhodnutí žalované potvrdila a rozklad žalobkyně zamítla.

[2] Proti rozhodnutí bankovní rady žalované se žalobkyně bránila žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Městský soud žalobu zamítl.

[3] Správní orgány podle městského soudu neporušily zásadu legitimního očekávání ani zásadu rovnosti. Ustálená rozhodovací praxe nebrání rozdílnému stanovení výše pokuty s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem jednotlivých případů, které se v namítaných správních řízeních liší od okolností této věci. Pokuta uložená žalobkyni se nachází uprostřed rozpětí, ve kterém jsou v obdobných případech poskytovatelům spotřebitelských úvěrů pokuty ukládány.

[4] Z ustálené rozhodovací praxe nevyplývá, že by mělo být přijetí nápravných opatření hodnoceno jako polehčující okolnost. K tomu, jaká okolnost je v daném případě polehčující, je třeba vždy přistupovat individuálně. Pro nápravu situace nestačí pouhá úprava vnitřních předpisů. Takto nastavené postupy je totiž nutné naplňovat. Ze zjištěného skutkového stavu však vyplývá, že žalobkyně nepostupovala ani podle nedostatečného vnitřního předpisu č. 3. K přijetí nápravných opatření proto nebylo nutné ani vhodné přihlédnout jako k polehčující okolnosti.

[5] Polehčující okolností není ani skutečnost, že nebyla způsobena žádná škoda, neboť žalobkyně se dopustila ohrožovacích přestupků, jejichž skutková podstata předpokládá, že ke způsobení škody nedošlo. To, že nebyla způsobena škoda, tak lze považovat za neutrální stav (případné způsobení škody by bylo přitěžující okolností).

[6] Městský soud se neztotožnil ani s námitkou, že se žalobkyně nedopustila porušení svých zákonných povinností. Vnitřní předpis č. 3 umožňoval vyjít pouze z jednoho dokladu o příjmu, pokud netrpěl vadami, a to bez ohledu na to, zda tento doklad vypovídal o stabilitě a trvalosti příjmu, nebo zda zachycoval příjem v ojedinělé a případně nadstandardní výši. Vnitřní předpis č. 3 dostatečně konkrétně nestanovil, který doklad je sám o sobě dostatečně průkazný, a ani v tomto směru neposkytoval pracovníkům žalobkyně žádná vodítka. Pravidla žalobkyně tedy nijak blíže neupravovala, jaké další informace je nutné získat, pokud je předložen pouze jeden doklad o příjmu spotřebitele.

[7] Statistické údaje lze využít, ovšem nikoliv způsobem, kterým to činila žalobkyně. Žalobkyně se totiž spokojila s tím, že ověřila reálnost tvrzených výdajů spotřebitele pouze porovnáním s průměrnými výdaji domácnosti v kraji, ve kterém spotřebitel bydlel. Vnitřní předpis č. 3 navíc umožňoval i využití celorepublikových statistik.

[8] Žalovaná se zabývala také způsobem, kterým poskytuje žalobkyně úvěry (tzv. payday loans). To, že žalobkyně poskytuje relativně nízké úvěry, však není významné. Z hlediska schopnosti splácet je totiž významná především výše splátky. Úvěry poskytované žalobkyní přitom vykazují relativně vysoké splátky v porovnání s příjmy typických spotřebitelů, kteří žalobkyni nabízené produkty poptávají.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[9] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[10] V části týkající se porušení zásady legitimního očekávání a zásady rovnosti je napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Městský soud se zabýval primárně tím, zda lze při posuzování výše pokuty zohlednit přijatá opatření a skutečnost, že nebyl prokázán vznik škody. Nevyjádřil se však k námitce, že se správní orgány ohledně těchto otázek odchýlily od své ustálené rozhodovací praxe, a ani řádně neodůvodnil, proč stěžovatelkou odkazovaná rozhodnutí ustálenou rozhodovací praxi

pokračování

nezakládají. Městský soud dále nezohlednil, že stěžovatelkou přijatá opatření nespočívala pouze v úpravě vnitřních předpisů, ale též v mimořádném proškolení pracovníků.

[11] Závěr správních orgánů, že stěžovatelka nezavedla pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti, nemá oporu ve spisu. Otázku posuzování úvěruschopnosti a vymezení pravidel a postupů směřujících k ověření úvěruschopnosti správní orgány také nesprávně posoudily.

[12] Správní orgány založily svá rozhodnutí na tom, že stěžovatelkou zavedené postupy nejsou dostatečně konkrétní, což aproboval také městský soud. Vnitřní předpisy však musí zachovávat určitou míru obecnosti a ponechávat pracovníkům prostor pro vlastní uvážení. Nelze do detailu upravit každý eventuální případ.

[13] Městský soud nesprávně vyhodnotil otázku přípustnosti využití statistických údajů pro účely posuzování úvěruschopnosti, resp. pro účely ověření dokladů předkládaných spotřebitelem. Tento závěr potvrzuje i komentářová literatura. Stěžovatelka má za to, že významnou roli hraje povaha tzv. payday loans, které se vyznačují nízkou jistinou i splátkou. Oproti např. hypotečnímu úvěru totiž mohou běžné drobné výdaje spotřebitele představovat klíčový faktor pro posouzení úvěruschopnosti. Tyto drobné výdaje nelze přímo ověřit, a proto hraje ověřování prostřednictvím statistických dat klíčovou roli. Městský soud tvrdí, že zavedení určité minimální výše výdajů, které by byly použity místo nepřiměřeně nízkých výdajů tvrzených spotřebitelem, může být vhodné. Zároveň však podle něj nelze tento limit stanovit pomocí statistických dat Českého statistického úřadu. Stěžovatelce není zřejmé, jakým vhodnějším způsobem by bylo možné tento limit stanovit, když jde o objektivně zjištěné údaje.

[14] Žalovaná navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[15] Městský soud se otázkou ustálené rozhodovací praxe správních orgánů zabýval dostatečně. Stěžovatelkou zmiňovaná rozhodnutí nezakládají ustálenou rozhodovací praxi. V jiných rozhodnutích totiž stěžovatelkou zmiňované skutečnosti nebyly hodnoceny jako polehčující okolnosti. Městský soud shrnuje ustálenou rozhodovací praxi tak, že je třeba přistoupit k posuzování polehčujících okolností a stanovení výše pokut individuálně v každém jednotlivém případě. Jde-li o proškolení pracovníků, tak k němu došlo ještě před tím, než měla stěžovatelka uvést své vnitřní předpisy do souladu se zákonem. Není tak zřejmé, v čem byli pracovníci proškoleni. S ohledem na individuální skutečnosti případu nebylo možné posoudit avizovaná nápravná opatření jako polehčující okolnost. Stěžovatelka totiž nepostupovala ani dle svých dosavadních vnitřních předpisů, a proto nelze předjímat, zda budou nově zavedená pravidla skutečně dodržována.

[16] Stěžovatelčino tvrzení, že správní orgány založily svá rozhodnutí na tom, že zavedené postupy nebyly dostatečně konkrétní, není pravdivé. Z vnitřního předpisu č. 3 vyplývá, že k posouzení příjmů spotřebitele stačil jen jeden doklad. Na základě jednoho dokladu však nelze bez dalšího zjistit pravidelnost, trvalost a stabilitu příjmu. Možnost vyžádat si další podklady pak vnitřní předpis č. 3 vztahoval spíše na situace, kdy existují pochybnosti o autenticitě předložených podkladů. Nejde tedy o to, aby vnitřní předpis upravoval veškeré eventuality, ale o to, aby poskytl pracovníkům vodítka, na jejichž základě poznají, zda může jeden doklad stačit k vyhodnocení pravidelnosti, trvalosti a stability příjmu, či zda je nutné si za tímto účelem vyžádat další podklady.

[17] Žalovaná připustila, že stěžovatelka může pro ověření výdajů využívat statistické modely. Musí být ovšem natolik komplexní a podrobné, aby se výstupy z nich dostatečně přibližovaly reálným výdajům konkrétně posuzovaných spotřebitelů. Stěžovatelka však výdaje porovnávala

pouze s výdaji průměrné domácnosti ve stejném kraji, přičemž v některých případech mohla využít i celostátní průměr. Nejde tedy o posouzení úvěruschopnosti na základě spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, jak požaduje § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.

III. Posouzení kasační stížnosti

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[19] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval námitkou, podle níž je napadený rozsudek nepřezkoumatelný z důvodu, že se městský soud nevypořádal s argumentací stěžovatelky týkající se ustálené rozhodovací praxe. Rozsudek je třeba považovat za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou (viz rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64, bod 65). Institut nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů však je třeba vykládat ve svém skutečném smyslu. Rozsudek je tedy nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, pokud krajský soud opomene na námitku zcela (tedy i implicitně) reagovat. Pokud však soud postaví proti argumentaci žalobce právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí, nemusí se vypořádat s každou dílčí námitkou (viz rozsudek NSS ze dne 3. 7. 2018, č. j. 7 As 84/2018-46, bod 13).

[20] Stěžovatelce je třeba přisvědčit, že ve své žalobě odkázala na několik rozhodnutí, z nichž dovozovala ustálenou rozhodovací praxi žalované, podle níž je třeba hodnotit přijetí nápravných opatření a skutečnost, že nebyl prokázán vznik škody jako polehčující okolnosti. Je také pravdou, že městský soud se ve svém rozsudku výslovně nezabýval jednotlivými rozhodnutími, na která stěžovatelka odkázala (pouze v bodě 52 napadeného rozsudku uvádí, že se zmíněná rozhodnutí odlišují od nynější věci). V kontextu dané věci to však Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvod, proč by měl být napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[21] Není totiž pravdou, že by se městský soud otázkou legitimního očekávání v ustálenou rozhodovací praxi vůbec nezabýval. Městský soud především poukázal na to, že je třeba posuzovat existenci polehčujících okolností vždy individuálně (bod 49 napadeného rozsudku). S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu dále zdůraznil, že ustálená rozhodovací praxe nemůže být překážkou pro stanovení rozdílné výše pokuty s přihlédnutím k individuálnímu posouzení věci (bod 52 napadeného rozsudku). Zmínil také, že uložená pokuta svojí výší nijak nevybočuje z nastavené praxe (bod 59 napadeného rozsudku).

[22] Takové odůvodnění považuje Nejvyšší správní soud za zcela dostatečné. V případě ukládání trestů je totiž vysoce problematické činit jakýkoliv paušalizující závěr typu „určitá skutečnost je v každém případě polehčující okolností“. To ostatně vyplývá již z městským soudem citovaného rozsudku NSS ze dne 21. 3. 2024, č. j. 7 As 5/2023-39, bodu 22. Jde-li přímo o polehčující okolnosti, nestačí naplnění jejího formálního (skutkového) vymezení, neboť je nutné, aby každá polehčující okolnost snižovala v daném případě společenskou škodlivost přestupku (viz rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2024, č. j. 3 As 153/2022-45, body 40 a 41). Právě s odkazem

pokračování

na to, že nebyla naplněna podmínka snížení společenské škodlivosti, odmítl Nejvyšší správní soud, že by se mělo v konkrétním případě zohlednit jako polehčující okolnost to, že pachatel spáchal přestupek ve věku blízkém věku mladistvých, což je okolnost, která je dokonce výslovně uvedena v § 39 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (viz rozsudek NSS ze dne 15. 4. 2021, č. j. 9 As 342/2019-34, body 16 a 17).

[23] Z uvedeného je zjevné, že to, zda je konkrétní okolnost polehčující, typicky nebude součástí ustálené správní praxe, neboť ke každému případu je třeba přistupovat individuálně, jak uvedl i městský soud. Nelze sice zcela vyloučit, že by konkrétní správní orgán takovou ustálenou praxi zavedl (byť by s ohledem na výše uvedené bylo možné pochybovat o zákonnosti takové praxe). Ze stěžovatelkou zmiňovaných rozhodnutí však nevyplývá, že by žalovaná chtěla z individuálního posouzení polehčujících okolností učinit ustálenou správní praxi či že by se při posuzování polehčujících okolností držela již nějaké zavedené praxe. Ba právě naopak, i stěžovatelkou zmiňovaná rozhodnutí, ať již se týkají otázky přijatých opatření, či neprokázání vzniku škody, pravidelně zmiňují zásadu individualizace trestu či zvláštnosti daného případu (viz např. rozhodnutí žalované ze dne 8. 11. 2023, sp. zn. Sp/2020/386/573, bod 110, či rozhodnutí žalované ze dne 27. 4. 2023, sp. zn. Sp/2021/111/573, body 238 a 239).

[24] Jde-li konkrétně o přijetí nápravných opatření jako polehčující okolnosti odkázala žalovaná v řízení před městským soudem na řadu rozhodnutí, v nichž naopak nepřihlédla k zavedení nápravných opatření jako k polehčující okolnosti navzdory tomu, že se jich obviněný dovolával. I z toho vyplývá, že praxe žalované je v otázce ukládání trestu (správně) postavena na individuálním posouzení každého případu, nikoliv na rigidním stanovení, co je a co není polehčující okolností.

[25] Jde-li o neprokázání škody, ze stěžovatelkou zmíněných rozhodnutí nevyplývá, že se jedná o polehčující okolnost. Ve třech ze čtyř těchto rozhodnutí je sice uvedeno, že žalovaná při úvaze o výši pokuty zohlednila, že nebyla prokázána škoda způsobená zákazníkům. Zároveň je však ve stejné větě vždy zmíněno, že žalovaná vznik škody ani nezkoumala s tím, že předtím žalovaná uvedla, že případné způsobení škody by bylo posuzováno jako přitěžující okolnost. Právě reprodukováná pasáž odůvodnění správních rozhodnutí předchází části, v níž se žalovaná zabývala přitěžujícími a polehčujícími okolnostmi, přičemž ani v jednom z těchto tří případů mezi polehčujícími okolnostmi neuvedla skutečnost, že nebyla prokázána existence škody.

[26] Ze stěžovatelkou zmíněných rozhodnutí tedy nevyplývá, že neprokázání vzniku škody bylo hodnoceno jako polehčující okolnost, resp. jako skutečnost, která měla vliv na snížení pokuty (byť žalovaná výslovně uvedla, že k ní přihlédla). Ostatně si lze jen stěží představit, že by neprokázání skutečnosti, u níž navíc sám správní orgán zdůrazní, že se ji ani nesnažil blíže zjišťovat, měla hrát jakoukoliv zásadnější roli. Jedinou výjimkou v tomto směru je rozhodnutí žalované ze dne 25. 4. 2024, sp. zn. Sp/2023/228/573. Ani v tomto případě žalovaná přímo neoznačila nezpůsobení škody jako polehčující okolnost. Výslovně však v bodě 183 svého rozhodnutí uvedla, že zohlednila správním orgánem konkrétně zjištěnou skutečnost (oproti ostatním rozhodnutím tedy nešlo o skutečnost, u níž by žalovaná výslovně uvedla, že ji nebude zkoumat). Je tak zjevné, že žalovaná v tomto případě vycházela z konkrétně zjištěných okolností věci. V obecné rovině je však možné, aby žalovaná v jednom případě považovala určitou skutečnost za významnou, zatímco v kontextu jiného případu nikoli, a proto ji ani blíže nezjišťovala. I z toho je tedy zjevné, že také v případě otázky škody jde vždy o individuální posouzení konkrétních okolností věci.

[27] Na základě výše uvedeného je třeba uzavřít, že pokud městský soud založil svůj rozsudek na tom, že je třeba každou věc posuzovat individuálně, nelze to v kontextu ukládání správních trestů považovat za nedostatečné odůvodnění, které by zakládalo nepřezkoumatelnost napadeného

rozsudku. Stěžovatelka dále bez bližší argumentace namítá, že městský soud dospěl ohledně této otázky k nesprávnému závěru. Vzhledem k výše uvedenému lze však závěru městského soudu přisvědčit i po věcné stránce.

[28] Stěžovatelka dále poukazuje na to, že městský soud nezohlednil, že kromě revidování vnitřních předpisů týkajících se posuzování úvěruschopnosti své pracovníky v této oblasti také proškolila. Je pravdou, že městský soud dospěl k závěru, že správní orgány správně nepovažovaly přijetí nápravných opatření za polehčující okolnost s tím, že stěžovatelka nepostupovala ani podle dosavadních pravidel, a proto nelze dovozovat, že budou upravené předpisy naplňovány (viz bod 50 napadeného rozsudku). Tento závěr však byl vzhledem k žalobní argumentaci stěžovatelky nadbytečný. Stěžovatelčina žalobní argumentace totiž směřovala pouze k tomu, že žalovaná měla k nápravným opatřením přihlídnout vzhledem k tomu, že jde o její ustálenou rozhodovací praxi (přijátá opatření v žalobě pouze vyjmenovala, avšak jejich povahou či účinností nijak neargumentovala). Městský soud uzavřel, že rozhodovací praxe nemůže bránit uložení pokuty ve výši zohledňující individuální okolnosti věci (viz bod 52 napadeného rozsudku) a dále že k posouzení polehčujících nebo přitěžujících okolností je třeba přistupovat na individuálním základě, přičemž přijetí nápravných opatření je třeba považovat za povinnost přestupce, aby se vyhnul pokračování v protiprávním jednání (viz bod 49 napadeného rozsudku). Takové vypořádání žalobní argumentace bylo vzhledem k jejímu obsahu zcela dostačující. Pokud se následně městský soud ztotožnil též s úvahou bankovní rady žalované, že pouhá úprava vnitřních předpisů vzhledem ke zjištěním týkajícím se dané věci neznamená, že budou v této podobě rovněž uplatňována, což je přitom součástí požadavku plynoucího z § 15 odst. 1 a 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru, učinil tak nad rámec žalobní argumentace. Nelze proto městskému soudu vytýkat, že rovněž nad rámec žalobní argumentace nevyložil svůj náhled na účinnost dalšího nápravného opatření přijatého stěžovatelkou, které spočívá v mimořádném proškolení zaměstnanců. Lze jen podotknout, že i ve vztahu k proškolení každého zaměstnance stěžovatelky, k jehož konkrétní podobě a obsahu nejsou známy bližší podrobnosti (v prezenční listině jsou uvedeny tematické okruhy, nikoliv však konkrétní prezentované informace a pokyny), platí totéž, co bankovní rada žalované a městský soud uvedly ve vztahu k úpravě vnitřních předpisů, tedy že jeho účinnost z hlediska reálného uplatňování zákonem stanovených požadavků na posuzování úvěruschopnosti bude možné prověřit až v rámci případné navazující kontroly.

[29] Dále stěžovatelka rozporovala závěr, že nezavedla a neuplatňovala pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti. Na úvod lze poznamenat, že podle stěžovatelky nemá v této části rozhodnutí oporu ve spisu. Nicméně z její argumentace je zjevné, že rozporuje výhradně právní závěry správních orgánů a městského soudu.

[30] Stěžovatelka namítá, že žalovaná po ní požadovala zavedení až příliš konkrétních pravidel. To však podle ní není správné, neboť pravidla mají vykazovat jistou míru obecnosti a ponechávat pracovníkům prostor pro vlastní uvážení.

[31] Tato argumentace je však značně obecná a není nijak zasazena do kontextu skutkových okolností dané věci. Žalovaná především uvedla, že podle vnitřního předpisu č. 3 postačovalo doložit jeden doklad o příjmu (např. výplatní pásku), který není starší než tři měsíce. Na základě jednoho dokladu však zpravidla nelze bez dalšího zjistit, zda je příjem pravidelný, stabilní a trvalý (bod 117 prvostupňového rozhodnutí). V tomto kontextu správní orgány stěžovatelce vytkly, že vnitřní předpis č. 3 neupravuje žádná vodítka pro to, kdy je pouze jeden doklad sám o sobě dostatečný (bod 129 prvostupňového rozhodnutí).

pokračování

[32] Za situace, kdy vnitřní předpis č. 3 umožňuje vyjít pouze z jednoho dokladu (tento závěr správních orgánů a městského soudu stěžovatelka v kasační stížnosti nijak nezpochybnila, viz bod [33] níže), nepovažuje Nejvyšší správní soud požadavek správních orgánů na větší konkrétnost za nijak nepřiměřený. Nejvyšší správní soud totiž souhlasí se závěrem správních orgánů, že ve většině případů nebude doložení jednoho dokladu dostatečné (typicky půjde-li o výplatní pásku). Pokud tedy není vnitřní předpis č. 3 postaven na tom, že standardně je třeba vyžadovat více podkladů (resp. za delší období než jeden měsíc, což odpovídá zmíněné výplatní pásce), není nijak excesivní požadovat, aby alespoň obecně vymezil vodítka, na jejichž základě by bylo možné poznat, kdy jeden doklad skutečně postačuje a kdy již nikoliv. To platí tím spíše za situace, kdy i samotná praxe postavená na vnitřním předpisu č. 3 zjevně nevyhovovala zákonu (viz bod [34] tohoto rozsudku). Nejde přitom o to, aby byla upravena každá eventualita, jak argumentuje stěžovatelka.

[33] Lze podotknout, že v žalobě stěžovatelka obecně zmínila, že z vnitřního předpisu č. 3 nevyplývá, že jeden doklad je automaticky dostatečný. Ani v žalobě však stěžovatelka nijak nereagovala na výklad provedený bankovní radou žalované opírající se o konkrétní ustanovení vnitřního předpisu č. 3 (viz body 17 a 18 napadeného rozhodnutí). Tento výklad navíc podporuje i kontrolní pohovor, z něhož vyplývá, že jedna výplatní páska byla dostatečná, pokud nevyvstaly nějaké pochybnosti s ohledem na to, co sám spotřebitel uvedl (viz bod 83 prvostupňového rozhodnutí). Stěžovatelka oproti tomu v žalobní argumentaci v této souvislosti na žádné konkrétní ustanovení vnitřního předpisu č. 3 ani nepoukázala a v kasační stížnosti se této otázce již nevěnuje vůbec.

[34] Poukazuje-li stěžovatelka na volnost, kterou by měli její pracovníci mít, nelze opomenout správními orgány zjištěnou praxi při poskytování úvěrů. Žalovaná totiž zjistila nejen to, že pracovníci nevyužívali volnost danou jim vnitřním předpisem č. 3 k tomu, aby získali v konkrétních případech dostatečné podklady pro posouzení úvěruschopnosti, ale dokonce nedodržovali ani minimální (ve většině případů nedostatečné) požadavky stanovené ve vnitřním předpisu č. 3. Stěžovatelka neměla ze vzorku 54 kontrolovaných smluv ve 46 případech k dispozici relevantní doklady o příjmech a výdajích spotřebitelů. Z toho ve 12 případech nebyl doložen vůbec žádný doklad o příjmech a výdajích spotřebitele, přesto byl úvěr poskytnut. Ve zbylých 34 případech byl doložený doklad neaktuální. Jednalo se typicky o výplatní pásy či jiné doklady, které byly různé staré. Výjimkou nebyly ani výplatní pásy staré několik měsíců, či dokonce let.

[35] S ohledem na výše uvedené nelze stěžovatelce přisvědčit, že po ní žalovaná požaduje zavedení příliš konkrétních postupů, které neposkytují jejím pracovníkům dostatečný prostor pro vlastní uvážení.

[36] Dále se stěžovatelka zaobírá přípustností využití statistických údajů při posuzování úvěruschopnosti, resp. ověřování výdajů spotřebitelů.

[37] V této souvislosti je třeba poukázat na to, že judikatura vychází z toho, že poskytovatel by měl náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení (viz rozsudky NSS ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 30/2015-39, č. 3225/2015 Sb. NSS, bod 27, či ze dne 31. 1. 2024, č. j. 6 As 8/2023-57, bod 45). Nejvyšší soud přímo dovedl, že při ověřování tvrzených výdajů se nelze spoléhat pouze na statistické údaje (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 2. 2023, sp. zn. 33 Cdo 2981/2022).

[38] Dále je třeba připomenout, že žalovaná ani městský soud nepostavily svá rozhodnutí na tom, že stěžovatelka nemůže v žádném případě využít statistické údaje. Žalovaná považovala za problematické, že stěžovatelka ověřovala tvrzené výdaje výhradně tak, že je porovnávala

s obecnými statistickými údaji průměrné domácnosti [viz samotná skutková věta výroku I. bodu (i.) prvostupňového rozhodnutí, bod 150 prvostupňového rozhodnutí či bod 19 napadeného rozhodnutí].

[39] Stěžovatelka přitom vůbec netvrdí, že by se snažila ověřovat výdaje i jinak či že by jí používané statistické údaje byly natolik sofistikované, že by mohly odpovídat konkrétním okolnostem daného spotřebitele (což nevyplývá ani z rozhodnutí správních orgánů). Za této situace nemůže Nejvyšší správní soud stěžovatelčině argumentaci přisvědčit. Požadavkům zákona neodpovídá takový postup, kdy stěžovatelka ověřovala výdaje spotřebitelů výhradně pomocí statistického údaje o výši výdajů průměrné domácnosti. Průměrná domácnost se totiž může od konkrétního spotřebitele značně lišit. Na tomto základě tedy nelze rezignovat na jakoukoliv snahu konkrétně ověřit spotřebitelem tvrzené výdaje, a to zejména výdajů nejvyšších, jako jsou výdaje na bydlení, které lze navíc typicky ověřit poměrně jednoduše (např. nájemní smlouvou, výpisem z účtu či dokladem o stanovení měsíčních záloh za dodávky energií a vody). Tento závěr je v souladu s výše zmíněnou judikaturou. Zmiňuje-li stěžovatelka, že pro spotřebitele je obtížné uvést a doložit výši rozličných drobných výdajů, které mohou být pro posouzení úvěruschopnosti klíčové, pomíjí, že paušální statistický údaj nepoužívala pouze ke stanovení a ověření výše drobných výdajů, nýbrž k ověření všech výdajů jako celku, tedy i těch významných a snadno doložitelných. Úkolem správních orgánů ani městského soudu nebylo stěžovatelce navrhnout řešení, jak adekvátně zohlednit (doložit) různorodé drobné výdaje.

[40] Stěžovatelka v této souvislosti poukazuje i na blíže neoznačenou komentářovou literaturu. Patrně má na mysli komentář k zákonu o spotřebitelském úvěru vydaný v roce 2017 v nakladatelství C. H. Beck. I v něm je však uvedeno, že je třeba používat „*lege artis vytvořený a správně použitý statistický model*“. Sami autoři připouští, že poskytovatel nemusí mít k takovému modelu vůbec přístup (Slanina, Jan, Jemelka, Luboš a kol. § 86 [Posouzení úvěruschopnosti spotřebitele]. Zákon o spotřebitelském úvěru. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 430, marg. č. 14). Stěží se lze tedy ztotožnit s tím, že takovýto sofistikovaný a těžko dostupný statistický model je pouhým statistickým údajem o výši výdajů průměrné domácnosti v daném kraji, který zveřejňuje Český statistický úřad široké veřejnosti. Pro úplnost lze také poukázat na to, že komentář výslovně uvádí, že tento přístup neodpovídá jiné komentářové literatuře, podle níž se mají zjišťovat konkrétní výdaje konkrétního spotřebitele (tamtéž s. 428, marg. č. 9).

[41] Ani z odkazu na komentářovou literaturu tedy nevyplývá správnost stěžovatelčina postoje, že lze tvrzené výdaje ověřovat pouze pomocí výdajů průměrné domácnosti v daném kraji.

[42] Stěžovatelka dále poukazuje na to, že se zaměřuje na poskytování tzv. payday loans, tedy půjček s relativně nízkou jistinou. Je pravdou, že městský soud zmínil, že se tímto aspektem správní orgány zabývaly (viz bod 66 napadeného rozsudku). Navzdory této skutečnosti však stěžovatelka neuplatnila v řízení před městským soudem argumentaci, v níž by na charakter jí poskytovaných služeb poukázala, ač jí v tom nic nebránilo. Námitka je proto nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

IV. Závěr a náklady řízení

[43] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[44] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení nebyla úspěšná, a proto

pokračování

nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, avšak nevznikly jí žádné náklady nad rámec úřední činnosti, a proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. srpna 2026

L. S.

Mgr. Tomáš Kocourek v. r.
předseda senátu